

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014

Allmänt

Centret för livslångt lärande (CLL) är en gemensam fristående institution för Åbo Akademi och Yrkeshögskolan Novia och Svenskfinlands största aktör inom högskolebaserad vuxenutbildning. Centrets högsta beslutande organ är direktionen. Under verksamhetsåret har direktionen haft följande sammansättning:

Medlemmar

Christina Nygren-Landgårds, ordf.
Kaj Björkqvist
Stina Colérus
Ingvar Dahlbacka
Anne Eriksson
Linnéa Henriksson
Eva Juslin
Dick Staffans
Eva Matintupa, viceordf.
Roger Mäntylä
Christina Teirfolk
Marianne West-Ståhl

Suppleanter

Eva Costiander-Huldén
Lena Marander-Eklund
Bob Karlsson
Christina Flemming
Mirkka Ali-Laurila
Paula Klami-Wetterstein
Maria Westerlund

Bettina Backström-Widjeskog
Lars Fridfors
Mona Riska
Eva Storgårds

Direktionen har sammanträtt 3 gånger under året.

Verksamhetsåret 2014 kan resultatmässigt betraktas som ett framgångsrikt år. Trots en stramare ekonomi och generellt hårdare konkurrens har CLL uppnått och i någon mån

överträffat förväntningarna och målsättningarna inom såväl Öppna universitetet/Öppna yrkeshögskolan som inom fortbildningsverksamheten. Därtill har tillräckliga resurser kunnat tilldelas värdeskapande processer såsom utvecklande av nya projektidéer och ansökningar. Administrativt har CLL präglats av två utmaningar, dels fusionen med språkcentret (CSK), dels rekonstruktionen av verksamhetsförutsättningarna inom Noviaenheten efter samarbetsförhandlingar och en reducerad personalstyrka.

Vad gäller fusionen mellan CLL och CSK har arbetet initialt ägnats åt att söka fungerande administrativa modeller för hur verksamheten skall ledas och följas upp. Därför har t.ex. instruktionen reviderats och anpassats till den nya förvaltningsstrukturen. Målmedvetna insatser har gjorts för att CSK:s personal skall hitta en identitet i den nya organisationen. Under året erhöles ett bidrag från Stiftelsen för Åbo Akademi med syftet att utveckla och förbättra verksamheten. Med stöd av bidraget skall åtgärdsförslag initieras som konkret kunde förbättra de studerandes möjligheter att avlägga språkstudierna i enlighet med den rekommenderade studiegången. En detaljerad plan för utvecklingsinsatserna har presenterats för ÅA:s ledning den 26.8.2014. Flera förbättringsförslag torde kunna utvecklas och förverkligas under 2015.

Trots minskade resurser har CLL/Novia strävat efter att upprätthålla verksamheten på nuvarande nivå. En ökning av antalet avlagda studiepoäng inom den öppna verksamheten förväntas under de närmaste åren. Reduceringen av personalstyrkan inom CLL/Novia har dock utgjort ett förståeligt farthinder när det gäller utvecklingen av gemensamma projektidéer.

Överlag har CLL förbättrat sin synlighet genom aktiviteter på sociala medier, ökad användning av MobieZine och fler mottagare av det elektroniska nyhetsbrevet. Vidare har satsningar på kundbesök och uppsökande verksamhet omfattat alla verksamhetsområden. Som en alltför utdragen process bör CLL:s hemsidors anpassning till mobiler och pekplattor ses. Detsamma gäller anskaffningen av ett kurs- och kundhanteringsverktyg.

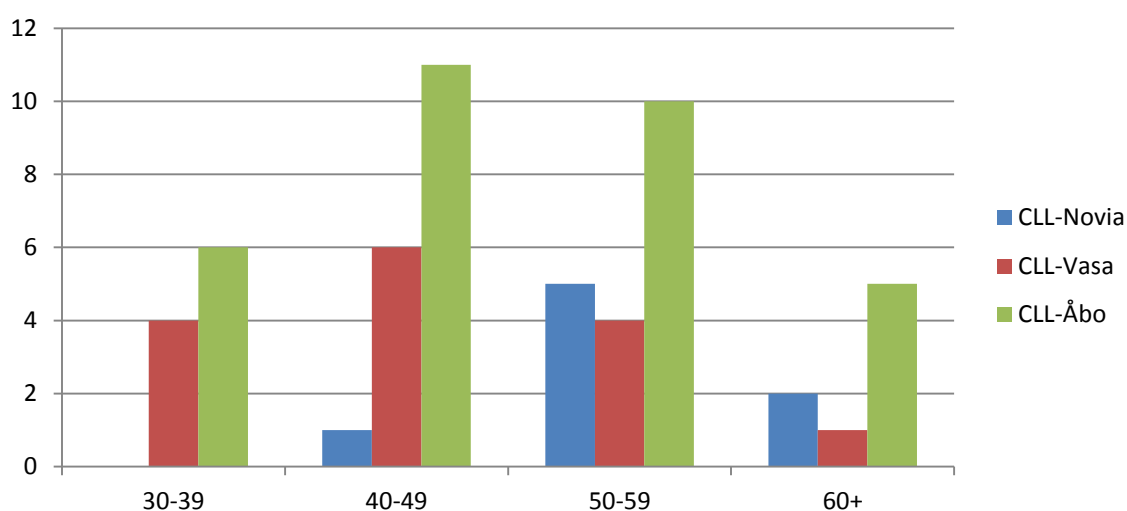
Fakta och siffror 2014

Tabell 1. Antal anställda, personarbetsår samt antal visstidsanställda vid CLL december 2014

	Anställda	Personarbetsår	Visstidsanställda	Kommentar
Noviaenheten	8	5,6	1	vicedirektören
Vasaenheten	15	14,2	3	projektanställda
Åboenheten	32	24,6	8	RC och BUP
Summa	55	45,4	12	

Sett i ett treårigt perspektiv har antalet anställda inom CLL-enheterna minskat med ca 20 %. Inom Novia-enheten har personalstyrkan reducerats med mer än 50 %.

Tabell 2. Personalens åldersfördelning vid CLL december 2014.

Tabell 3. Bokslut 2014

Långsiktighet och ekonomisk hållbarhet i CLL:s verksamhet förutsätter att organisationen kan generera en ekonomisk buffert vid årsskiftet.

Bokslut 2014	CLL/ÅA	CLL/Novia
Intäkter	3 584 816	680 689
Kostnader	3 728 448	680 689
Resultat 2014	-143 632	0
Resultat 2013	-107 863	
Verksamhetskaptal inför 2015	563 984	

Karaktären på organisationens projektinriktade verksamhet förutsätter således en budgeteringsprincip som sträcker sig minst två – tre år framåt. Trots att projekten ofta är fleråriga erhålls vanligen hela finansieringen som en klumpsumma under ett år. I enlighet med CLL:s målmedvetna ekonomiska strategi har ett tillräckligt verksamhetskaptal proaktivt ackumulerats.

Verksamheten

1. Det öppna universitetet och den öppna yrkeshögskolan 2014

1.1. Verksamhetsformer

Det öppna universitetet (ÖPU) ger möjlighet till universitetsstudier för alla intresserade utan att de behöver vara inskrivna vid ett universitet. Grundläggande kriterier för ÖPU är öppenhet i antagningen och motsvarighet med grundundervisningen. ÖPU:s kurser

förverkligas i egen regi och i samarbete med andra utbildningsenheter i Svenskfinland. ÖPU har 14 aktiva samarbetsparter.

Öppna yrkeshögskolan (Öppna YH) är på motsvarande sätt öppen för alla och erbjuder möjlighet till studier på yrkeshögskolenivå oavsett tidigare utbildning. Öppna YH-kurser arrangeras till stor del i form av kvotplatser inom ramen för yrkeshögskolans ordinarie utbildningar. Under år 2014 har Öppna YH vid Novia ökat omfattningen av kurser, vilka genomförs utanför den normala tiden för dagstudier.

1.2 . Verksamhetens omfattning

Öppna universitetsverksamheten finansieras på basis av avlagda studiepoäng av icke ÅA-studerande samt av studiepoäng avlagda av extra studerande (Tabell 4).

Tabell 4. Öppna universitetets resultat, Åbo Akademi

Öppna universitetet	2010	2011	2012	2013	2014
studerande, netto	3749	3133	3230	3161	3062
erbjudna studiepoäng	2016	1794	1778	1726	1549
avlagda sp (ÖPU och extra studerande)	27085	23079	26140	26117	26779
avlagda ÖPU-sp, icke-ÅA-studerande	15216	11835	12654	10801	11144
avlagda sp, extra studerande	1166	1060	1773	1690	976
antal kurser	367	331	338	326	300
- egna	222	199	229	220	201
- samarbetsparter	145	132	109	106	99
- antal nätkurser	72	63	72	83	100

Som ett jämförelsemått motsvarar studiepoängen omräknade i magisterexamina 89 magisterexamina per år. Därmed utgör det öppna universitetet ett stöd för kärnfunktionen

Tabell 5. Avlagda sp 2014 inom ÅA:s ÖPU, fördelade per utbildningsområde.

Utbildningsområde	ÖPU	Extra	ÖPU + extra
Teologisk utbildning	420	89	509
Humanistisk utbildning	2953	196	3149
Pedagogisk utbildning	6185	343	6528

Samhällsvetenskaplig utbildning	11074	65	11139
Psykologisk utbildning	1175		1175
Hälsovetenskaplig utbildning	460	70	530
Juridisk utbildning	428		428
Ekonomisk utbildning	1705	45	1750
Naturvetenskaplig utbildning	1403	127	1530
Teknisk-vetenskaplig utbildning		15	15
Farmaci		26	26
Totalt	25803	976	26779

Öppna universitetets kursutbud ger examensstuderande möjlighet att på ett flexibelt sätt avlägga studiepoäng för att nå målsättningen om 55 sp/år. Av de examensstuderande vid ÅA som 2014 uppnått målsättningen om 55 sp/läsår hade 33 % även avlagt ÖPU-kurser. ÖPU utgör således en betydande del av kursutbudet för examensstuderande vid ÅA. Andelen är mindre vid andra universitet.

Den interna målsättningen för öppna yrkeshögskolan vid Novia är 2500 avlagda studiepoäng år 2014. Verksamheten har ökat märkbart under de två senaste åren. Orsaken till detta är nya direktiv från undervisnings- och kulturministeriet med ny grund för finansiering. Beslut angående satsningen på Öppna YH inom Novia gjordes i årsskiftet 2012-2013.

Tabell 6. Avlagda sp inom Öppna YH per bransch

Öppna YH, avlagda sp per bransch	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kultur					128	154
Samhällsvet., ekonomi o adm. området					54	239
Naturvetenskapliga området					9	
Naturbruk och miljö					49	68
Teknik och kommunikation					191	404
Social-, hälso- och idrottsområdet					1675	1788
Totalt	249	468	348	424	2106	2653

Inom ÖPU har totalt 19 personer arbetat under året. Arbetsinsatsen har utgjort 6,1 personarbetsår i Åbo och 5,2 personarbetsår i Vasa. I arbetsinsatsen i Åbo ingår 0,5 arbetsår undervisning. En utbildningschef, stationerad i Åbo, har lett och koordinerat verksamheten tillsammans med en teamledare i Vasa samt en koordinator för Öppna YH vid Novia. Inom Öppna YH har därtill 7 personer arbetat med utvecklingen av verksamheten som en del av sin befattning.

1.3 Rekryteringskanal

Öppna universitet vid ÅA utgör både direkt och indirekt rekrytering till examensstudier vid ÅA. ÖPU marknadsför delar av utbudet som godkända helheter inom specifika utbildningar, t.ex. Rättsnotarieprogrammet, men även genom att erbjuda merparten av kandidatstudier via nätet. Studerande kan antas till ÅA via ÖPU-leden, dvs. i separat kvot på basis av ÖPU-studier. Inom Öppna YH fungerar Öppna YH-leden på motsvarande sätt och studier avlagda inom Öppna YH är en viktig inkörsport till olika utbildningsprogram vid yrkeshögskolan.

Tabell 7. Antagna till Åbo Akademi på basis av öppna universitetsstudier

Fakultetsområde	2011	2012	2013	2014
1	2	5	3	5
2	7	6	4	10
3	4	1	1	
Summa	13	12	8	15

2. Fortbildning och projektverksamhet 2014

CLL erbjuder högskolebaserad fortbildning, som i stor utsträckning bygger på den kunskap och expertis som finns inom CLL, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia samt i samarbetsnätverken. Målet med fortbildningen är en förbättrad och konkurrenskraftig arbetslivs- och yrkeskompetens för våra kundgrupper. Karaktäristiskt för fortbildningsverksamheten är att den är starkt konkurrensutsatt samt att kursutbudet skräddarsys utifrån målgruppens behov och uppdragsgivarnas finansieringsmodeller. Fortbildningsverksamheten sker i samverkan med det övriga samhället. Den förverkligas med flexibla arbetssätt och studieformer samt med en effektiv och snabb tidtabell. Fortbildningskursernas längd har varierat från endagsseminarier till längre utbildningsprogram omfattande 25-30 sp. Kurser har ordnats i hela Svenskfinland.

Med projektverksamheten strävar CLL efter att i samarbete med övriga enheter inom ÅA bidra till universitetets förverkligande av den tredje uppgiften och till en hållbar regional utveckling. CLL:s ambition är att vara en välkänd och kunnig samarbetsaktör, som med mångsidig kompetens, flexibilitet i organisationen och ett mångsidigt utbud kan möta samhällets och närings- och arbetslivets behov.

Tabell 8. Fortbildningens omfattning i siffror vid CLL

	CLL-ÅA 2014	CLL-Novia 2014	Totalt 2014	Totalt 2013
Kortkurser (< 5 dgr)	167	16	183	170
Långa kurser (< 30 sp)	17	9	26	36
Program (> 30 sp)	1		1	1
Summa	185	25	210	207
Deltagare	7092	412	7 504	5 691

2.1 Fortbildningens tyngdpunktsområden under året.

Fortbildningsverksamheten har under året omfatta bland annat följande tyngdpunktsområden:

Pedagogik och lärarfortbildning

Verksamheten inom fortbildningen har bestått av kortare och längre kurser, utbildningsprogram, seminarier och konferenser. Målgruppen har främst varit lärare och rektorer inom grundläggande utbildning och andra stadiet, förskolepersonal samt övrig personal. Även personal inom daghemmen har varit målgrupp. Största delen av verksamheten sker i samarbete med Utbildningsstyrelsen (UBS) och förverkligas med statsmedel. Utöver färdiga subventionerade koncept och fortbildningsprogram har också erbjudits specialbeställda fortbildningsinsatser till skolor. Nätverk med kommunernas Kunnig-program har resulterat i gemensamma samarbetsformer.

Verksamhetsområdet har letts av en fortbildningschef tillsammans med en teamledare i Åbo. Fram till november 2014 skötes koordinatorsuppdraget på grund av tjänstledighet av tre personer, alla stationerade i Vasa

Tyngdpunktsområden:

- Ämnesspecifik kompetensutveckling inom grundskolans och II-stadiets läroämnen
- Inom Resurscentret för matematik, naturvetenskap och teknik i skolan (RC), som är ett projekt vid CLL, har erbjudits kompetensutveckling för lärare för att öka intresset för naturvetenskap, teknik och matematik i skolan. För ytterligare information se RC:s verksamhetsberättelse 2014 (<http://www.skolresurs.fi/node/32>).
- Specialpedagogik, barns och ungas välmående och trygghet samt trestegsstödet
- IKT i undervisning
- Utbildnings- och fortbildningsprogram för skolledare
- Läroplansarbetet inom grundläggande utbildning i samarbete med Regionalförvaltningsverket och Vasa övningsskola samt Utbildningsstyrelsen
- Mentorsutbildning inom Osaava Verme
- Operativt deltagande i Utbildningsstyrelsens utvecklingsprojekt "Toppkompetens"

Med stöd av UBS-finansierade projekt har CLL byggt ett stabilt nätverk och etablerat nära samarbete med samtliga finlandssvenska kommuner. CLL har intagit en aktiv roll i det av

UBS initierade allfinlandssvenska utvecklingsprojektet Toppkompetens. Nationella fortbildningskartläggningar visar positiva resultat för den svenska lärarfortbildningen. Av de finskspråkiga grundskollärarna deltog i medeltal 77,9 % och hela 88,6 % av de svenskspråkiga lärarna i olika fortbildningar. Motsvarande siffra för gymnasielärarna var 82,7 % respektive 85,5 %. Resultaten pekar på träffsäkerhet och kvalitet i utbudet.

Social- och hälsovård

CLL erbjuder inom verksamhetsområdet social- och hälsovård högkvalitativ kompetensutveckling för personal inom social- och hälsovården. Fortbildningen har svarat mot de behov av kompetensgivande utbildningar som lagstiftningen föreskriver.

Under året har utvecklingen av den Öppna Yrkeshögskolan fortsättningsvis uppmärksamats. CLL har strävat efter att utveckla valfria kurser samt intensifiera marknadsföringen gällande dessa, som till en del kommit att ersätta specialiseringsutbildningarna. Kurser har erbjudits både som Öppna YH inom grundutbildningen och högre YH.

Öppna Yrkeshögskoleutbildningar som under året väckt stort intresse är *Etapptill sjukskötare* och *etapptill socionom* som genom att erbjuda kurser från aktuell läroplan förbättrat möjligheterna till flexibla och målinriktade studier mot examen. Etapptill sjukskötare och socionom har genomförts i Jakobstad, Vasa samt Raseborg.

Övriga studiehelhet inom Öppna YH verksamheten var Missbrukarvård 20 sp.

Verksamhetsområdet har under 2014 aktivt utvecklat kursutbudet inom den sociala sektorn, bl.a. genom utbildningen *Prevention och behandling av penningsspelberoende 6sp* samt *Resursförstärkande dagvård 20 sp*. Lagstadgade fortbildningar som genomförts är bl.a: *Efterundersökning, Post Partum* fortbildning för barnmorskor och hälsovårdare samt *Strålsäkerhetsfortbildning* för tandvårdspersonal.

Externt finansierade utbildningar har genomförts i form av seminariedagar (t.ex. nya familjekonstellationer, stress och återhämtning) och kurser. Större studiehelheter som *Rehabiliterande arbetssätt* och *Lean inom social- och hälsovård* har genomförts tillsammans med arbetslivet samt i samarbete med andra yrkeshögskolor och organisationer så som Öppna Högskolan på Åland, THL, Västerbottens läns landsting och Folkhälsan.

Specialiseringsutbildningar som pågått under 2014 är bland annat:

- Ledarskap
- Arbetshandledning och organisationskonsultation
- Familjeterapi

Verksamhetsområdet har under 2014 framgångsrikt utökat det interna samarbetet med lektorer inom social- och hälsovårdsprogrammet. Resultatet av samarbetsförhandlingarna har förverkligats under 2014 och inneburit stora strukturella förändringar inom verksamhetsområdet.

Samhälle, näringsliv och teknik

Verksamheten har främst bestått av nationella och internationella utvecklingsprojekt, som presenteras i avsnitt 2.4, samt av kortare och längre fortbildningar inom följande områden:

Företags- och organisationsutveckling

- Ledarskapsutbildning för Axxell
- Mental Tränare, steg 1 och steg 2
- Train the trainer, utbildarutbildning åt försäljningspersonal vid Mirka

Hållbar utveckling, kultur och skärgårdsutveckling

- Fortbildning i författarskap: Litterärt skapande VI,
- Författarträffar inklusive 20-års seminarium
- Internationella och nationella seminarier och kortkurser samt webbportal (www.bup.fi) kring hållbar utveckling för universitetslärare och studerande i hela Östersjöregionen, inom ramen för Baltic University Programme och Erasmus+ projekt
- Seminarier kring skärgårdsforskning, skärgårdspolitik och lokal historia
- Medverkan i ÅA:s vetenskapsafton Undra!

Naturvetenskap och teknik

- Behörighetsgivande utbildning för lärare i matematik, 60 sp
- Geografi, 60 sp (för lärare behörighetsgivande)
- Kurser i reglerteknik som uppdragsutbildning åt Wärtsilä (5 st)
- Skattjakten, nätbaserad fortbildning i användning av sociala medier i undervisningen

Verksamheten har letts av en koordinator för hela verksamhetsområdet. Gemensamma möten har hållits ett par gånger per termin och ämnesvisa arbetsgrupper har hållit regelbundna möten, t.ex. inom kulturturism, hållbarhetsfrågor och arbetslivsutveckling för 55+.

Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi (SIÅA, grundat 1976) är administrativt placerad vid CLL-Åboenheten. Institutet initierar, koordinerar och genomför skärgårdsrelaterade projekt och utredningar. Forum för Skärgårdsforskning som arrangeras i Skärgårdscentrum Korpoström i samarbete med Skärgårdshavets biosfärområde är en mångvetenskaplig mötesplats för forskare och skärgårdsbor. Temat hösten 2014 var "Öar" och det engelskspråkiga seminariet med internationella gäster, som samtidigt var en del av Skärgårdshavets Biosfärområdes 20-årsjubileum, arrangerades undantagsvis i Åbo Akademis utrymmen i Åbo. I början av året deltog SIÅA även i arrangemangen av ett välbesökt seminarium om skärgårdspolitik.

Tidskriften Skärgård som är institutets och ÅA:s främsta kanal för information om skärgårdsfrågor utkom med fyra gedigna temanummer under 2014 och tilldelades Undervisnings- och kulturministeriets pris för kvalitetstidskrifter. Tidskriften blev 2014 medlem i den finlandssvenska tidskriftscentralen.

2.2. Projektverksamhet och regional utveckling 2014

Personalen har under året arbetat med nätverksskapande, uppsökande verksamhet samt analys av utvecklingsbehov och efterfrågan. Arbetet har skett utifrån en tematisk bredd. Projektutvecklingsinitiativ och mer konkreta samarbetsprojekt har genomförts både ÅA internt och tillsammans med regionala och nordiska samarbetsparter, samt med parter kring Östersjön. Särskilt har det regionala samarbetet kring gemensamma ESF ansökningar intensifierats mellan högskolorna, vilket resulterat i flera inlämnade ansökningar.

Det internationella utbytet och kontakterna har resulterat i nytt samarbete och nya projektansökningar inom Erasmus+ och Nordplus-programmen.

Under året har det regionala samarbetet i Österbotten resulterat bl.a. i en godkänd projektansökan Det goda åldrandet i Kvarken (Botnia Atlantica).

Personalen har under hösten också deltagit i flera studieresor, seminarier och konferenser i Norden och Europa för att skapa kontakter och nätverk till nya samarbetsparter (NVL-konferens i Reykjavik, Interreg BSR konferens i Riga). Personalen har också deltagit i partnerskapsmöten inom två olika projekt, som finansieras av Grundtvig-programmet för livslångt lärande (Calliope och ELEVAte). Totalt har 4 Erasmus+ mobiliteter förverkligats (till London och Riga) under året. De övriga förverkligas under våren 2015 (totalt 10).

Vid Åbo-enheten har arbetet med att utveckla nya projektidéer skett inom Framtidsgruppen som mötts regelbundet och inom ämnesvisa arbetsgrupper, som tagit fram förslag till nya projekt.

Personalen har likaså samarbetat med socialpolitiken i syfte att tillsammans med Yrkehögskolan Novia och Umeå universitet bygga upp ett gemensamt Botnia-Atlantica projekt kring värdigt liv för äldre.

Vid Novia-enheten har utvecklingsarbetet främst gällt att ta fram nya Öppna YH-kurser i samarbete med utbildningsprogrammen och öka försäljningen av uppdragsutbildningar och hitta nya kunder, samt att utveckla och skraddarsy nya kompetenshöjande studiehelheter för vuxna baserade på flexibla undervisningsmetoder.

Under året har flera projekt avslutats och några nya har konkret vidareutvecklats. EU:s nya programperiod kunde inledas hösten 2014. Arbetet på att planera och framarbete nya projektansökningar har inletts långt tidigare och nya nätverk för detta ändamål har bildats både nationellt och internationellt. De verksamhetsområden som antogs som målsättningar har till stora delar kunnat förverkligas: innovationer och kreativitet, företagsamhet, hållbar utveckling, framtidens arbetsliv, skärgårdsutveckling.

Framtidens arbetsliv

INNI - Innovativa lärmiljöer (1.9 2012–31.12 2014) var ett ESF-projekt där CLL samarbetade med andra stadiets yrkesutbildning i Österbotten kring nya innovativa pedagogiska metoder. Både CLL/ÅA och CLL/Novia var med som part i projektet. CLL/ÅA bidrog med

kompetensutveckling för den undervisande personalen och med kunskapsöverföring mellan forskning och näringsliv. Projektet inleddes 2013 och pågick fram till slutet av 2014. Konkret utvecklade CLL/ÅA en Skattjakt, där deltagarna lärde sig använda sociala medier i undervisningssyfte. Projektet testade också nya modeller för överföring av kunskap genom kreativa samtal och innovativa möten. CLL/Novia utvecklade nya tekniska lösningar för innovativa lärmiljöer och nya utbildningar, som utgick ifrån arbetslivets behov. Målet var att utveckla nya lärmiljöer som bättre motsvarar arbetslivets krav.

Sustainable and inclusive working life for 55+ (01.07.2014 - 30.06.2015) Projektet berör målgruppen 55+ i arbetslivet och har som målsättning av att stärka kunnande kring arbetshälsa, välmående i arbete och åldersledarskap. Projektet främjar utbyte av best practice mellan de medverkande länderna och tar fram ett utbildningsprogram i åldersledarskap för anställda och arbetsgivare. Projektparterna kommer från Estland, Lettland, Litauen och Island. Det första projektmötet arrangerades i Åbo i september 2014.

Företagsutveckling

Business Developments (2012-2014) målsättning var att öka och stärka företagande genom att höja kompetensen inom marknadsföring, design och varumärkesbyggande vid kommersialisering av affärsidéer. Projektet avslutades 31.10.2014. I projektet har deltagit aktörer från Västerbotten i Sverige och Österbotten i Finland. De tre mest mätbara resultaten av projektet är metoden för skuggstyrelser, tre-steg-metoden gällande näringsliv och universitet samt kommersialiseringsteamet. Huvudfinansiär: Botnia Atlantica.

Kreativa kvinnor – kreativitet och inspiration för kvinnliga företagare (2012-2014) var ett projekt som förverkligades med huvudsakligen ESF-anslag 2012-2014. Målgruppen var utbildade kvinnor som var på väg att starta eget företag och behövde stöd i den avgörande processen, samt kvinnor som redan hade erfarenhet som företagare, men önskade välja en annan inriktning eller utveckla företaget. Projektet arrangerade seminarier, studieresor och workshopar. Geografiskt område: Åbo och Åboland. Medfinansiärer Kimitoöns kommun, Pargas stad och Svenska kulturfonden.

Yrkeshögskolan Novia har under året administrerat två likartade projekt **Ledningssystem för mikroföretag i Syd-Österbotten** och **Ledningssystem för mikroföretag i Norra Svenska Österbotten**. Totalt har 18 företag deltagit i projekten som finansierats via Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, medlen beviljade av ELY-centralen i Österbotten. I projekten har deltagande mikroföretag med gemensamma föreläsningar och med företagsvisa konsulteringar byggt upp ledningssystem enligt ISO 9001 och ISO 14001 och ISO 22001. Företagen har inom projektet getts möjlighet till certifiering. Målet är att via ett systematiskt angreppssätt skapa ordning och struktur i verksamheten och därmed öka lönsamheten, konkurrenskraften och trovärdigheten.

Miljö och hållbar utveckling

BUP Finland, förlagt till ÅA sedan 1991, fungerar som nationellt centrum inom Baltic University Programme, medverkar aktivt med att arrangera utbildning för hållbar

utveckling nationellt och internationellt inom hela Östersjöregionen samt upprätthåller webbportalen (www.bup.fi) kring aktuella hållbarhetsfrågor.

Personalen har medverkat i aktiviteter inom **Keke-foorumi**, och andra nationella/nordiska nätverk för hållbar utveckling samt inom **UniPID-nätverket** (Finnish University Partnership for International Development).

UE4SD – University Educators for Sustainable Development, är ett projekt med 55 partners från 33 länder i Europa med syfte att stöda undervisning och lärande kring hållbar utveckling inom den högre utbildningen. Projektet pågår till 2016 och ingår i Programmet för livslångt lärande, Erasmus akademiska nätverk (www.ue4sd.eu).

Pedagogiska utvecklingsprojekt

DiDiDi - Didaktiska dimensioner i digitalt lärande, är ett samarbetsprojekt mellan Åbo Akademi pedagogiska fakultet, Vasa övningsskola, Mediacity, Centret för livslångt lärande, Vasa stad, vetenskapsbiblioteket Tritonia och fungerar som ett tak för olika forsknings- och utvecklingsprojekt som pågår inom det digitala lärandet. Projektets målsättning är att utveckla och studera digitala verktyg i undervisning för att belysa det digitala lärandet ur många synvinklar. Under 2014 har laborationer med digitala hjälpmedel skett i grundskola, gymnasium och lärarutbildning. Forskning på post doc-, doktorand-, och progradnivå är knutna till projektet. DiDiDi har även som uppdrag att sprida de kunskaper och erfarenheter som projektet genererar. Detta sker genom projektets sociala medier, vilka har utvecklats under 2014 på:

- internet: www.dididi.fi
- Facebook (<https://www.facebook.com/dididiforalla>)
- Twitter @projektdididi (<https://twitter.com/projektdididi>)
- Youtube (<https://www.youtube.com/user/dididiforallavasa/videos>)

Verksamheten inom DiDiDi koordineras av Centret för livslångt lärande.

LLS-Learning lesson studies är en form av gemensam professionell utveckling. Lärare planerar, genomför och utvärderar lektioner inom ett ämnesområde. Tillsammans utarbetas en detaljerad plan för lektionen. En lärare genomför lektionen med elever och lektionen filmas. Lärargruppen möts efter detta och diskuterar sina observationer. Efter detta sker en revidering av lektionen som genomförs av en annan lärare. Målet är att förbättra elevernas lärande och lärarnas undervisningskompetens. Ett pilotprojekt genomfördes under 2014 tillsammans med lärare från Borgaregatans skola i Vasa och Vasa gymnasium samt med ämnesdidaktiker vid lärarutbildningen vid Åbo Akademi. Professor Inger Eriksson från Stockholms universitet anlätades som sakkunnig.

Osaava Verme-Gruppmentorskap finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet 2010-2016 och leds nationellt av Pedagogiska forskningsinstitutet vid Jyväskylä universitet. Utvecklingsprojektet genomförs i Svenskfinland som ett samarbete mellan Pedagogiska fakulteten och Centret för livslångt lärande, där CLL har en koordinerande roll. Syftet med gruppmentorskap är att stöda nya lärares (1-5 års arbetserfarenhet) professionella utveckling och välmående i yrket. Under 2014 har den femte mentorsutbildningen genomförts.

Calliope (2012-2014) var ett Grundtvig Learning Partnership nätverksprojekt med temat kommunikation. Projektet utvecklade deltagarnas kunskaper i muntlig framställning, med mångsidiga praktiska övningar tillsammans med samarbetsparter från Cypern, Finland, Grekland, Italien och Sverige. Finansiär: Grundtvig/LLP, CIMO, Finland

ELEVAtE (2012-2014) var ett Grundtvig Learning Partnership nätverksprojekt kring användning av ny teknologi i undervisningen och virtualisering av naturvetenskapliga experiment med samarbetsparter från Danmark, Finland, Portugal, Sverige och Tyskland. Finansiär: Grundtvig/LLP, CIMO, Finland

RELOBIE - Reusable learning objects in education (1.09.2014 - 31.08.2016) handlar om användning av video i undervisningen. Projektet producerar handledningsmaterial som ökar lärarnas kunskap om användning av video i undervisningen, samt utvecklar lärarnas färdigheter att själva producera lärobject med hjälp av video. Målsättningen är att förbättra kvaliteten på vuxenutbildningen i de medverkande organisationerna med hjälp av erfarenhetsutbyte och goda exempel. Konkret kommer projektet att producera en guide åt lärarna med praktiska anvisningar och råd. Parterna i projektet är från Cypern, Estland, Finland, Island och Portugal och representerar vuxenutbildning och högre utbildning. Finansiär: Erasmus+, CIMO, Finland.

Social- och hälsovård

Det goda åldrandet i Kvarken – ett planeringsprojekt (1.04.2014 - 31.10.2014) är ett samarbetsprojekt mellan forsknings- och utbildningsmiljöerna i Vasa och Umeå. Projektparter är Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia och Umeå Universitet. Det goda åldrandet i Kvarken planeringsprojektet fungerade som en katalysator för ett större kommande interventionsprojekt för att ge ökad träffsäkerhet och samsyn kring riktade insatser i det planerade interventionsprojektet. Målsättningarna med projektet var att med hjälp av intresseorganisationer och med ett brukarperspektiv göra en omvärldsanalys och systematisk kartläggning för att identifiera kunskapsbehov för ett kommande Botnia-Atlantica projekt 2015-2018. Projektet bygger vidare på resultat från den s.k. GERDA-studien, som lett till en ökad förståelse om det goda åldrandet mellan de två olika regionerna i Kvarkenområdet.